

Doktornak mondta magát

Évekig nem lepleződött le a budapesti Közép-európai Egyetemen

Tibori Szabó Zoltán Kolozsvár

Sorin Antohi történészprofesszor, a budapesti Közép-európai Egyetem (CEU) történelemtudományi tanszéke vezetőjének esete nem mindennapi. A kiváló műveltségű, elismert és köztiszteltnek örvendő tudós szeptemberben egy bukaresti napilapnak küldött vallo-másában közölte, hogy 19 éves korától, Valentin fedőnévvel a hírhedt román Securitate ügynöke volt, amelynek rendszeresen jelentéseket írt.

A román tudományos vilá-

got megdöbbenette az őszinteség, s bár a történelmet néhányan elmarasztalták, a legtöbben hajlottak arra, hogy a történeteket a diktatúra egyik tragikus, elkerülhetetlen borzalmának tekintik. A dolognak annyi következménye lett, hogy Antohinak ki kellett lépnie az állampárt által a kommunizmus visszaéléseinek kivizsgálására létrehozott bizottságból.

Az elmúlt napokban azonban a professzor újabb botrány főszereplője lett. Kiderült ugyanis, hogy Sorin Antohi nem rendelkezik doktori címmel sem, pedig a CEU honlapján közzé-

tett önéletrajzában az áll, hogy 1995-ben a jászvásári egyetemen szerzett doktorátust.

A bukaresti oktatási tárca vizsgálata feltárta, hogy Antohi 1990-1995 között Alexandru Zub jászvásári történészprofesszor doktorandusza volt, valamennyi vizsgáját letette ugyan, de a disszertációját soha nem nyújtotta be, következésképpen azt meg nem védhette. Antohit a szakértő 2000-ben kizárta a doktori képzésből. Ennek nyomán romániai egyetemeken nem taníthatott, mint ahogyan sem docensi, sem professzori címet nem kaphatott.

Érdekes módon, éppen az egyetemről történt kizárásának évében vált a CEU professzorává, ahol már 1997 óta tanított, s ahol később doktorátusvezetői minősítést is nyert. Irányítása alatt tehát a CEU-n többen szereztek doktori címet a történelemtudományokban.

A tudós a botrány nyomán, a hét végén benyújtotta felmondását a CEU-nak, s az egyik bukaresti napilapnak azt nyilatkozta, hogy egyelőre – sok tévedésének vezeklése végett – visszavonul a közéletből és a tanítástól is. Más baja nemigen eshet. Hiszen a hamis adatköz-

lést Magyarországon követte el, ezért pedig Romániában nem vonható felelősségre.

Maradtak azonban a doktoranduszai, akik döbbenet állnak a kialakult helyzet előtt. Nekik új professzort kell majd keresniük, aki munkájukat irányítja. Még náluk is rosszabb helyzetben vannak azonban azok, akik Antohi vezetésével szereztek doktorátust, s ez utóbbiak közül egyesek ma éppen a CEU-n tanítanak. Számukra cseppet sem világos, hogy ez esetben saját doktori címük érvényes-e, vagy sem.

Klimaváltozás: jönnek a menekültek

Ákár 200 millió menekült is útnak indulhat a fejlett országok felé a következő évtizedekben a klímaváltozás miatt – derül ki a Tearfund nevű angol segélyszervezet most közzétett jelentéséből.

A Feeling the Heat (A hőség érzete) című dokumentum megállapításai szerint elsősorban az ivóvízhiány és a szárazság készteti majd lakóhely-változtatásra az új népvándorlás szereplőit.

Jelenleg 25 millióra tehető a „környezeti menekültek” (vagyis a szülőföldjüket környezeti okok miatt elhagyók) száma a világon, de a következő években közel a tízszeresére nőhet a táboruk, elsősorban a klímaváltozás mellékhatásai következtében. Az első pillantra meghökkenítő szám ráadásul csupán egy óvatosságszám, hiszen már ma is több mint egymilliárd ember nem jut tiszta vízhez a Földön.

Az éghajlatváltozás elsőleges hatása a harmadik világban a szélsőséges aszály és ivóvízkészletek elapadása. Mivel a vízmennyiség erősen befolyásolja egy terület eltartó képességét, a kiszáradás nyomán máris megindult az elvándorlás például Mexikóból, a szintén szárazság sújtotta Északkelet-Braziliából (innen a lakosok egyötöde menekül el), Kína három belső tartományából, Nigériából és India száraz területeiről. Nigériában például évente 1350 négyzetmérföldnyi föld (Magyarország területének mintegy 15 százaléka) sivatagosodik el.

A Tearfund szerint a klímaváltozás miatt beinduló népvándorlás humanitárius, politikai és gazdasági kockázatot is jelent, amit a tehetősebb államok szempontjából már ma is megérné néhány megelőző intézkedéssel csökkenteni. Ilyen lépés lehet a szén-dioxid-kibocsátás gyors mérséklése, valamint olyan pénzalapok létrehozása, amelyek segítenek a szegény országoknak a klímaváltozás következményeinek történő alkalmazkodásban, például új mezőgazdasági vagy vízhasználati technikák elterjesztésében. (H. M.)

Enyhébb lesz az uniós alkoholszigor

A fiatalok alkoholfogyasztásának korlátozására szorítkozhat egyelőre az Európai Unió alkoholpolitikája. Magyarország nem áll el a korábban ígért szigorútlantól.

Kun J. Viktória

Egyelőre kimaradnak az uniós alkoholpolitikájából a korábban beharangozott szigorú lépések: az Európai Bizottság a fiatalok alkoholfogyasztásának korlátozására tett ugyan is javaslatot. Vagyis sem a szesz italok egészségre ártalmas hatásaira figyelmeztető, az üvegekre tervezett feliratok, sem a hirdetési szigorítások nem kerültek az uniós testület alkoholelles „csomagjába”. Ahogy az sem, hogy 21 éves kor előtt senki se vásárolhasson alkoholt, hogy növeljék a tömény szesz és a sör adóját, s vigyék lejjebb az autózvezetők engedélyezett véralkoholszintjét. Az uniós inkább önszabályozást vár: azaz, hogy az alkoholipar maga dolgozza majd ki azokat a szabályokat, amelyek az „egészséges” szeszfogyasztást segítik.

Magyarország kitart a korábbi tervek mellett, leginkább a tömény szesz, illetve az illegális alkoholárúsítás a fő célpont. Kökény Mihály, egészségpolitikus, a magyarországi

alkoholelles program egyik korábbi kezdeményezője szerint az uniós visszalépés nem ok arra, hogy változtassunk. Vagyis az árusítás időbeni, illetve a reklámozás további korlátozását, azt, hogy alkoholtartalmú italokat csak meghatározott helyeken és külön engedélyhez kötve lehessen árusítani, továbbra is tervezik: a boltok önkiszolgáló részeinek polcairól, a büfékből, a pályaudvarokról és a fiatalok által látogatott szórakozóhelyekről kiltanák a tömény szeszt. Az ittas személyek kiszolgáltatását szigorúbban ellenőrzik. Az alkohol jövedéki adójának és a reklámbevételeknek egy részét visszaforgatják az egészségvédelembe. A politikus szerint mindez egyértelműen a veszélyes alkoholok ellen kell, hogy irányuljon, a kulturált borfogyasztás például semmiféleképpen sem lehet célpont.

Horváth Gábor, az alkoholt-betegekkel foglalkozó Reménység Alapítvány munkatársa szerint minden ilyen fellépés hatásos.

– Az, hogy az alkohol drágább, hogy nehezebb hozzájutni, hogy egyfajta társadalmi ellenőrzés, kirekesztés alakul ki a mértékellen alkoholfogyasztással szemben, valóban befolyásolja azokat, akik még ismerkednek a szesz italok hatásával vagy már esetleg szándékosan keresik a bódulatot, de még nem váltak a rabjává – mondta a szakember.

Tengervíz a kávéház teraszán A velencei Szent Márk téren talán a napsütéses enyhe időnek is köszönhetően nem zavarja a turistákat az áradás. Fotó: Reuters - Manuel Silvestri

Óraigazítás vasárnap hajnalban

Hírösszefoglalónk

Az idén október 29-én kezdődik a téli időszámítás: vasárnap hajnali 3 órakor egy órával vissza kell állítani az órát. Ez nem változtatja meg a Volán és a Mahart menetrendjét. A MÁV menetrendjét ugyan emiatt nem kell módosítani, a

nemzetközi vonatok közül a Dacia, illetve a Beograd nemzetközi gyors mindkét járata a határállomáson várja be a téli időszámítás szerinti indulási idejét. A Budapest-Bukarest-Budapest útvonalon közlekedő Dacia expressz mindkét irányú járata Lőkősházán várakozik körülbelül egy órát, a Beograd nemzetközi gyorsvonat Buda-

pesttől Belgrádba tartó szerelvényei Kelebián, a Belgrádból Budapestre tartók pedig Kiskunhalason töltenek el egy órát.

A belföldi járatok közül hajnalban egy-két vonat közlekedik. A kettő és három óra közötti személyvonatokat már a téli időszámítás szerint indítják.

HÍREK

● **Mancs elpusztult.** Mancs, a miskolci Spider Speciális Mentőcsoporthoz világhírű kutyája a napokban felfekvéses tüdőgyulladást kapott, és ebből nem tudott kilábalni. A németjuhász kutya nevére akkor ismert meg a világ, amikor egy törökországi földrengés után élve talált meg egy kislányt, akiről már lemondtak. Mancs számos bevetésen vett részt itthon és a tengerentúlon. Mancs Miskolcra is hírnevet szerzett. Alakját még életében szoborba öntötték. A mű a borsodi megyeszékhely frekvenciált helyén áll. A kutya 14 éves volt. (Népszabadság)

● **Gyalogost gázolt Demszky kocsija.** Könnyű sérüléseket – zúzódásokat vagy agyrázkódat – szenvedett az a nő, akit tegnap kora délután a József Attila utcában elütött a főpolgármester autója – tudatta érdeklődésünkre az Országos Mentőszolgálat munkatársa; a gyalogost az Országos Baleseti Intézetbe szállították. A főpolgármesteri hivatali sajtóosztá-

lyának közlése szerint Demszky Gábor kocsiját hivatásos sofőr vezette, az autóban Demszky utasként tartózkodott, amikor elütötték az úttesten áthaladó nőt. A baleset körülményeit a rendőrség vizsgálja. (Népszabadság)

● **Viharos szél söpört végig keddre virradóra Franciaország északnyugati részén.** Az Atlanti-óceán felől óránkénti 120-140 kilométeres sebességű széllehelésekkel érkező vihar a nyugati partvidéken okozta a legtöbb pusztítást: 50 ezer háztartásban délelőtt szünetelt az áramszolgáltatás. Háromszáz útszakaszt le kellett zárni az úttestre dőlő fák és fagágak miatt, de nagyobb anyagi károk nem keletkeztek. Az északi megyékben kétszáz ház sérült meg, hetven személyt kellett kilakoltatni. (MTI)

● **Halál egy kukoricatartály miatt.** Két férfira rádőlt egy kukoricatartály tartály Kaposfüreden, mindketten életüket veszítették. A több tíz tonna kukoricával teli fémtartályban nagy valószínűséggel porrobbanás történhetett, emi-

att dőlt le a siló, rá a közelben lévő vezérlőfülkére, ahol a két dolgozó tartózkodott. A kaposvári tűzoltókat hétfő éjjel körül-

riasztották. Az 52 és 41 éves férfit azonban már csak holtan tudták kiemelni az összeroncsolódott, mintegy két négy-

zetméteres fülkéből. A tartályt egy mezőgazdasági holding építtette egy évve. (MTI)

● **Földrengés Japánban.** Erős, a Richter-skálán mérve 6,8-as fokozatú földrengés rázott meg kedden több japán szigetet, de a hatóságok nem rendeltek el cunamiriadót. A földrengés a Csendes-óceán medencéjében lévő Ogaszavara-szigetcsoporthoz tartozott, amely 780 kilométerre délre fekszik Tokiótól. Károkról és arról sincs hír, hogy bárkinek is baja esett volna. (MTI)

● **Operett napi díjak.** Október 24-én, Kálmán Imre születésének és Lehár Ferenc halálának egybeeső napján – 2002 óta – rendezik meg a Magyar Operett napját. Tegnap a Mágnes Miska című Szirmai-operett ünnepi előadása előtt díjakat osztotta ki. Bársony Rózsi-emlégyűrt kapott Kékkovács Mara; Marsallbot-díjat vehetett át, mint az évad legígéretesebb ifjú művésze: Vágó Zsuzsi. Az évad operett- és musical színeinek Földes Tamást és Mézszáros Árpádot kiáltották ki, és Életmű-díjat adományoz-

– Hiába takarod el az arcod, Légrádi Tibi, felismertelek a technikádról! Már a gimiben is te rúgtad a legjobb tizenegyeseket.

tak Felföldi Anikónak. (Népszabadság)

● **A brit tinik a legaktívab-** bak szexuális téren Európában, és a ma elfogadottnál jóval korábban fel kellene őket világoztatni. A felmérés szerint 2001-2002-ben az országban a 15 évesek 38 százalékának volt már szexuális tapasztalata, s ez 10 százalékkal több, mint Németországban, Svédországban vagy Finnországban, és háromszorosa a spanyolországinak és lengyelországinak. (MTI)

Népszabadság közvetlen telefon

Naponta öt órán át véleményekkel, javaslataikkal és információkkal közvetlenül munkatársainkhoz fordulhatnak. Hívásaikat 14 órától 19 óráig várja ma: **Cserveni Edit** 06 (30) 550-8585 e-mail: level@nepszabadsag.hu

Apróhirdetés-információ: 06 (1) 436-4482 (8-17 óráig) Hirdetésfelvilágosítás: 06 (1) 436-4461 (8-18 óráig) Terjesztés, közvetlen telefon: 06 (1) 436-4484 (8-16 óráig, utána üzenetrögzítő).